

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fikrî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Her Amelin, İnsanın Ameli Yaparken Gerçekleştirmeyi Gözettiği Bir Kıymetinin Olması Zaruridir

Muhammed Zagal'a

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Kerim Şeyhimiz, Allah sizi korusun ve nusret ehliyle sizi desteklesin.

Soru, Mefhumlar kitabında geçen kıymetler konusuyla ilgili olacaktır:

Halaka ve davet amellerine katılmak gibi Hilafet için çalışmak, insani mi yoksa ruhi kıymeti mi gerçekleştirir?

Aynı şekilde devlet amelleri, ruhi mi, insani mi, ahlaki mi yoksa maddi kıymeti mi gerçekleştirir?

Allah sizi mübarek kılsın ve ilminizden faydalanmamızı nasip etsin.

İmad Zagal Ebu Muhammed.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Birincisi: Sorunuzda da geçtiği üzere kıymetler konusu Hizb-ut Tahrir Mefhumları kitabında geçmekte olup şimdi size sorunun ve cevabının açıklığa kavuşmasına yardımcı olmak için kitapta geçenlerin bir kısmını aktaracağım; nitekim Hizb-ut Tahrir Mefhumları kitabında aşağıdaki şekilde geçmektedir:

[... Amellerden kastedilen hususa gelince; ameli yapan herkesin, bu ameli uğrunda yaptığı bir kastının bulunması kaçınılmazdır. İşte bu kasıt, amelin kıymetidir. Bundan ötürü her amelin, insanın ameli yaparken gerçekleştirmeyi gözettiği bir kıymetinin olması zaruridir. Aksi takdirde amel, abes olur. Amellerini abes bir biçimde kasıtsızca yapması ise insana yakışmaz. Bilakis uğrunda ameli yapmaya kastettiği bu kıymetleri gerçekleştirmeyi gözetmesi kaçınılmazdır.

Amelin kıymeti; ya maddî bir kıymet olur; ticaret, ziraat, sanayii ve benzeri ameller gibi ki bu amelleri yapmaktan kastedilen, maddî faydalarıdır ki, o da kazançtır ve bu, hayatta önemi bulunan bir kıymettir. Ya amelin kıymeti insani olur, boğulanı kurtarmak ve feryat edene yardım etmek gibi ki bunlardan kastedilen, rengine, cinsiyetine, dinine bakmaksızın sadece insan olması itibarıyla bir insanı kurtarmaktır. Ya da amelin kıymeti ahlâkî olur, doğruluk, emanet, merhamet gibi ki bunlardan maksat, fayda veya insani boyut gözetilmeksizin sadece ahlâkî yöndür. Zira ahlâk, insandan başkasına da yönelebilir. Hayvanlara ve kuşlara sevgi ile yaklaşmak gibi. Aynı zamanda ahlâkî bir amelde maddî kayıplar meydana gelebilir. Ancak kıymetini, yani ahlâkî yönünü gerçekleştirmek vacip olur. Ya da amelin kıymeti ruhî olur, ibadetler gibi ki bunlardan kast edilen ne maddî faydalardır ne insani yönlerdir ne de ahlâkî meselelerdir. Bilakis bunlardan kastedilen sadece ibadet yani ruhî kıymettir. Bunun için diğer kıymetler göz ardı edilerek, ruhî kıymetin gerçekleşmesi gözetilmelidir.

İşte amellerin kıymetleri bunlardır ve insan, her bir ameli yaparken bunları gerçekleştirmeye çalışır.]

İkincisi: Aynı şekilde Hizb-ut Tahrir Mefhumları kitabının word dosyasının 29-31. sayfalarında şöyle geçmektedir:

[Dünyada toplumların seviyesi ancak bu kıymetler, bunların toplumda gerçekleşme oranı ve gerçekleşmesi ile sağlanan refah ve huzur ile ölçülür. Bundan dolayı Müslümana düşen, ameline başlarken ve onu eda ederken, amelden kastedilen kıymeti gerçekleştirmek için büyük bir gayret ile çalışmasıdır. Öyle ki toplumun refahına ve yükselişine katkıda bulunmuş ve aynı zamanda kendi refahını ve huzurunu da sağlamış olsun.

Bu kıymetler, özleri itibariyle birbirlerinden ne üstündür ne de birbirlerine eşittir. Zira bunlar arasında, birbirlerine denk olduklarına ya da birbirlerinden üstün olduklarına dair kaide edinilecek hususiyetler bulunmaz. Bunlar ancak insanın ameli yaparken kastettiği neticelerdir...

Dolayısıyla üzerlerine ruhî duygular galip gelen, eğilimleri bu yönde olan ve maddî kıymetleri ihmal eden şahıslar, ruhî kıymeti maddî kıymete tercih ederler. Böylece ibadetlere dalıp maddeden yüz çevirirler. Hayat madde olduğu için onu ihmal ederler ve hayatın maddî bakımdan geri kalmasına sebep olurlar. Böylece içerisinde yaşadıkları topluma tembellik ve uyumsuzluk yaymalarından dolayı, toplumun seviyesinin düşmesine sebep olurlar.

Kendilerinde maddî eğilimleri ve şehvetleri galip gelen ve ruhî kıymetleri ihmal eden şahıslar ise maddî kıymeti tercih eder ve bunları gerçekleştirmeye uğraşırlar. Bundan dolayı onlarda uzun idealler, emeller çoğalır. İçinde yaşadıkları toplum onlar yüzünden büyük bir sıkıntı çeker ve topluma şer ve fesat yayılır.

İşte bu sebeplerden bu kıymetlerin takdirini insana bırakmak hatalıdır. Bilakis bu kıymetlerin takdiri, insanın yaratıcısı olan Allah tarafından olmalıdır. Bundan dolayı bu kıymetleri ve onları gerçekleştirme zamanını insan için belirleyenin şeriat olması kaçınılmazdır ki buna göre insan bu kıymetleri elde edebilsin.

Gerçekten şeriat, hayat sorunlarının çözümlerini Allah'ın emir ve nehiyleri ile açıklamış ve insanı bu hayatta, emirler ve nehiylerin sınırları içinde yürümeye mecbur tutmuştur. Ruhî kıymeti gerçekleştiren amelleri -ki bunlar farz ve sünnet kıldığı ibadetlerdir- beyan ettiği gibi, ahlâkî kıymeti gerçekleştiren sıfatları da beyan etmiştir. Maddî kıymetin gerçekleşmesini insana bırakmıştır ki, hem zaruri ihtiyaçlarını hem de zaruri olmayan ihtiyaçlarını, kendisine beyan ettiği ve dışına çıkmamasını emrettiği hususi bir nizama göre karşılayabilsin. İnsana düşen vazife, bu kıymetleri, Allah'ın emirlerine ve nehiyelerine göre gerçekleştirmek için amel etmek ve şeriatın kendisine beyan ettiği şekliyle bunları takdir etmektir...] Bitti.

Üçüncüsü: Devletin bu kıymetleri gerçekleştirme rolüne gelince; buna yönelik cevap için aşağıdaki hususları açıklığa kavuşturalım:

1- Amelin kıymeti, ameli yapan kişinin uğrunda ameli yaptığı kasıttır. İşte amelden kastedilen bu kıymettir. **Şöyle ki; amelden kastı olan insandır, yani Muhammed, Zeynep, Fatıma ve Halid gibi müşahhas olan bireydir.** Dolayısıyla o, bir ameli yaptığında, yaptığı bu amelinden bir kıymetin gerçekleşmesini kasteder. Örneğin Muhammed ticarî bir amel yaptığında, maddî bir kârın gerçekleşmesini kasteder ki bu maddî kıymettir. Yine Zeynep namaz kıldığında, manevî bir kıymetin gerçekleşmesini kasteder ki bu ruhî kıymettir. Ayrıca Fatıma doğru söylediğinde, ahlaki kıymetin olduğu bir kıymetin gerçekleşmesini kasteder. Yine Halid mağdur birine yardım ettiğinde, insanî kıymetin olduğu bir kıymetin gerçekleşmesini kasteder...**Hakeza kıymet, müşahhas olan bireyin ameli yaparken ki kastıdır.** Yani kıymeti gerçekleştirmek kastıyla amel işleyen kişi insandır (bireydir). Tıpkı Mefhumlar kitabında değerler konusunda geçtiği gibi **kıymetleri gerçekleştiren devlet değil falan veya filanın şahsında bireydir.**

2- Şimdi söz konusu Mefhumlar kitabının ikinci maddesinin sonunda geçenlere müracaat edilebilir:

(İşte bu sebeplerden bu kıymetlerin takdirini insana bırakmak hatalıdır. Bilakis bu kıymetlerin takdiri, insanın yaratıcısı olan Allah tarafından olmalıdır. Bundan dolayı bu

kıymetleri ve onları gerçekleştirme zamanını insan için belirleyenin şeriat olması kaçınılmazdır ki buna göre insan bu kıymetleri elde edebilsin.

Gerçekten şeriat, hayat sorunlarının çözümlerini Allah'ın emir ve nehiyleri ile açıklamış ve insanı bu hayatta, emirler ve nehiylerin sınırları içinde yürümeye mecbur tutmuştur. Ruhî kıymeti gerçekleştiren amelleri -ki bunlar farz ve sünnet kıldığı ibadetlerdir- beyan ettiği gibi, ahlâkî kıymeti gerçekleştiren sıfatları da beyan etmiştir. Maddi kıymetin gerçekleşmesini insana bırakmıştır ki, hem zaruri ihtiyaçlarını hem de zaruri olmayan ihtiyaçlarını, kendisine beyan ettiği ve dışına çıkmamasını emrettiği hususi bir nizama göre karşılayabilsin. İnsana düşen vazife, bu kıymetleri, Allah'ın emirlerine ve nehiyelerine göre gerçekleştirmek için amel etmek ve şeriatın kendisine beyan ettiği şekliyle bunları takdir etmektir...) Bitti.

3- Burada devletin görevinin, bu kıymetleri şeriatın hükümlerine göre kontrol etmesi gerektiği ortaya çıkmakta olup **insana düşen vazife**, ruhî, ahlaki, insanî ve maddî tüm değerleri... Allah'ın emirlerine ve nehiyelerine göre gerçekleştirmek için amel etmesidir.

Bu devletin görevi ve rolü, ister ruhî, ister ahlaki, ister insanî isterse maddî olsun bireylerin kıymetleri, şeriatın hükümlerine göre gerçekleştirmesini kontrol etmektir... Dolayısıyla devlet, şeriatın hükümlerine göre yönlendirme ve beyan gibi kontrol etmek için gerekli üslupları kullanır. Yönlendirme ve beyan, bireylerin bu kıymetleri uygularken şerî muhalefeti düzeltmek için işe yaramazsa, o zaman ceza gerekirse yapılır; bu da bireylerin bu kıymetleri Allah'ın emirlerine ve nehiyelerine göre uygulamasını sağlamak içindir...

Bu meselede benim için racih olan budur. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 26 Cumade'l Âhir 1443

M. 29/01/2022

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4216/>